

[Larsen-Ledet]

grundlaget for bestemte bedriftskategorier, bestemte produktionsgrene, eller hvis vi ser en tendens til urimelige konkurrenceforhold mellem kreditforeningerne indbyrdes, er vi parat til at tage spørgsmålet op her i folketinget og være med til at drage de fornødne konsekvenser.

(Kort bemærkning).

Erling Olsen (S):

Hr. Rønholt nævnte, at forslaget var blevet omkalfatret, idet landmanden efter det oprindelige forslag skulle afgive hele sin værdistigning mod nu kun 70 pct. Efter det oprindelige forslag skulle han afgive $\frac{3}{4}$ på det stående lån og $\frac{1}{2}$ på serielånet, og de 70 pct. ligger midt imellem de to grænser, så det er faktisk ikke på dette område, at forslaget er blevet væsentligt anderledes.

(Kort bemærkning).

Rønholt (KF):

Jeg underkender ikke, at det i lovforslaget oprindeligt var sådan, at basislånet kun skulle indekseres med $\frac{3}{4}$ og landbrugslånet med $\frac{2}{3}$, men der var den væsentlige forskel, at obligationsejeren ikke fik resten. Nu får han suppleret op til de 100 pct. af staten, og det er deri, den store forskel består.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Som vi tidligere har sagt, ser VS meget kritisk på de sidste mange års strukturudvikling i det danske landbrug. Dels er der sket en stærk koncentration, dels har dette sammen med en række andre udviklingstræk medført en langsom udtyndning af landbefolkningen, og dels har koncentrationen med dens stordriftsmetoder betydet adskillige skridt i den forkerte retning i forhold til det omgivende miljø. Det er i lyset af disse udviklingstræk og perspektiver, at VS har vurderet det foreliggende lovforslag til ændring af landbrugets finansiering.

I forhold til det tekniske indhold af det forslag, som nu er til behandling, har VS haft en række forbehold. For det første har vi været skeptiske over for det brud med realrenteafgiften, der var lagt op til i lovforslagets første udkast. Selv om VS ikke var med i selve forslaget, støttede vi indførelsen af en

realrenteafgift, og vi vil ikke kunne støtte en udhuling af den nugældende ordning.

For det andet har vi altid været imod såvel direkte som indirekte støtte- og subsidieordninger. Vores modstand gælder både den støtte, der direkte øger overskud og profitter, og den støtte, der medfører forbedrede kapitalmuligheder, f.eks. ved at realisere værdistigninger i fast ejendom.

I det foreliggende forslag har vi derfor været meget opmærksom på, hvilken effekt på ejendomspriserne finansieringsændringerne vil kunne medføre. Alt andet lige vil en forbedring af lånemulighederne i fast ejendom i vores samfund føre til ejendomsværdistigninger; det har vi set utallige eksempler på. Derfor vil også dette forslag påvirke ejendomsværdierne, både i forhold til de landbrugsbedrifter, der benytter sig af de nye finansieringsregler, og til landbrugsejendomme som helhed.

For det tredje har VS på samme måde som andre ønsket en sænkning af grænsen for, hvornår det skal overvejes, om små bedrifter kan nedlægges. De ændringsforslag, som er fremkommet under udvalgsbehandlingen efter førstebehandlingen her i salen, imødekommer nogle af de forbehold, som VS har taget. For at undgå det brud på realrenteforliget, som regeringen mente der var lagt op til, er det nu foreslået, at de nye landbrugslån gøres til fuldt indekserede lån, hvilket vi kan støtte. Dels fastholdes realrenteafgiften, dels vil eventuelle rentefradragsfordele blive væsentligt formindsket. Det ligger på linje med vores holdning.

Flertallet har tillige foreslået, at nedlægningsgrænsen sænkes fra en ejendomsværdi på 500.000 kr. til 300.000 kr., hvilket også er på linje med vores holdning.

Af VS' forbehold tilbagestår derefter spørgsmålet om støtte og om de værdikapitaliseringsmuligheder, som forslaget vil medføre. VS vil ikke være med til at forøge den samlede støtte til landbruget. Flertallets ændringsforslag indebærer umiddelbart merudgifter for staten, da der ifølge forslaget skal indføres et statstilskud til kreditforeningerne svarende til 30 pct. af den gældsopskrivning af indeksslånene, som sker på grundlag af ændringerne i nettoprisindekset. VS betinger sig derfor, at denne umiddelbare forøgelse af tilskuddene til landbruget skal findes inden for de eksisterende totalrammer for land-